

Poznań, dnia 5 grudnia 2018 roku

Dr hab. Lucyna Bakiera
Instytut Psychologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Ocena osiągnięcia naukowego
oraz dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego

Pani dr Magdaleny Błażek

dokonana
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk
społecznych w dyscyplinie psychologia

1. Informacje o habilitantce

Pani dr Magdalena Błażek ma długoletnie doświadczenie w pracy naukowo-dydaktycznej. Tytuł magistra psychologii uzyskała w 1987 roku w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego, pisząc pracę pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Mądrzyckiego pt. *Trafność i deformacje spostrzegania inteligencji własnej oraz innych osób*. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii uzyskała w 2001 roku na podstawie rozprawy pt. *Właściwości planowania a skuteczność realizacji celów*, napisanej również pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Mądrzyckiego w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego. Od 1987 roku zawodowo związana jest z Instytutem Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego, pracując najpierw jako asystent, a następnie jako starszy wykładowca w Zakładzie Psychologii Społecznej i Psychologii Osobowości, a po uzyskaniu stopnia doktora jako adiunkt w Zakładzie Psychologii Społecznej i Psychologii Osobowości oraz w Zakładzie Psychologii Osobowości i Psychologii Sądowej. W latach 1991-2016 Pani dr Magdalena Błażek była biegłym Sądu Okręgowego w Gdańsku w Rodzinnym Ośrodku Diagnostyczno-Konsultacyjnym. Równolegle, od 2003 roku, pracę w Instytucie Psychologii UG łączy z pracą dydaktyczną na innych uczelniach (Uniwersytet SWPS Wydział Zamiejscowy w Sopocie i Uniwersytet Medyczny w Gdańsku).

2. Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe o którym mówi art. 16 ust. 2 *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (z dnia 14.03.2003r. z późniejszymi zmianami z dnia 18.03.2011r. i 01.09.2011r.), Pani dr Magdalena Błażek wskazała cykl publikacji dotyczących funkcjonowania rodziny w procesie rozwodowym. Na cykl składa się dziewięć tekstów, co oceniam za wystarczające wypełnienie serii. Trzy spośród wskazanych publikacji są pracami jednoautorskimi. Sześć publikacji w cyklu jest wieloautorskich (od dwóch do czterech autorów; w czterech tekstach Pani dr Magdalena Błażek jest pierwszym autorem). Wśród publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego są cztery artykuły w czasopismach (*Polskie Forum Psychologiczne, Polish Journal of Applied Psychology, Studia Humanistica Gdanensia*), dwa rozdziały w pracach zbiorowych, dwie prace wydane w Pracowni Testów Psychologicznych i Pedagogicznych oraz jedna monografia opublikowana przez Wydawnictwo Difin w Warszawie. Udział procentowy w powstaniu prac wieloautorskich Habilitantka ocenia na 45-60%.

Wskaźniki bibliometryczne podanych w cyklu prac

Punktowa identyfikacja artykułów lokuje je na poziomie od 5 do 12 punktów. Żaden artykuł nie był opublikowany w czasopiśmie z *Impact Factor*. Publikacje nie mają zasięgu międzynarodowego. Wskaźnik oddziaływania prac wskazanych jako główne osiągnięcie naukowe jest niezadowalający.

Jakościowa ocena osiągnięcia naukowego

Publikacje składające się na osiągnięcie naukowe – jak podaje Habilitantka w spisie publikacji – przyjmują postać monografii (dwie), artykułów w czasopismach (trzy), artykułów w pracach zbiorowych (trzy) i metod diagnozy więzi (dwie). Tak podana informacja (wskazująca, że cykl tworzy 10 tekstów) nie koresponduje z podanymi w autoreferacie (s. 3) i wykazie (s. 1-3). Niezgodność związana jest z podwójnym podaniem (jako monografii i metody diagnozy) jednej publikacji, wydanej w Pracowni Testów Psychologicznych i Pedagogicznych w Gdańsku. Moim zdaniem prace *Diagnoza więzi rodzinnych dzieci i młodzieży* oraz *Test Relacji Rodzinnych* są podręcznikami umożliwiającymi stosowanie omawianych narzędzi diagnostycznych, dlatego jako monografię traktuję jedną pracę spośród wskazanych w cyklu.

MONOGRAFIA: Błażek, M., Lewandowska-Walter, A. (2017). *Rozwód jako proces. Perspektywa dorosłych i dzieci*. Warszawa: Difin.

Praca porusza ważny problem i coraz bardziej powszechne zjawisko jakim jest rozwód. Dlatego już samo jej pojawienie się wśród publikacji naukowych jest potencjalnie wartościowe. Potencjał ten Autorki realizują w sposób analityczny, szczegółowo skupiając się na zagadnieniach dotyczących *stricte* rozwodu oraz problemów okołorozwodowych, które stanowią o jego przyczynach i konsekwencjach dla funkcjonowania dorosłych i ich dzieci.

Znaczna część opracowania poświęcona jest specyficie relacji małżeńskich, ich powodzeniu oraz czynnikom integrującym i dezintegrującym małżeństwo. Autorki omawiają m. in. komunikację w diadzie, konflikty i gry małżeńskie. Próbują również odpowiedzieć na pytania *Dlaczego się rozstajemy?* i *Czym różną się małżonkowie rozwodzący się od innych*. Wielowątkowo prowadzona argumentacja dotycząca czynników ryzyka rozwodowego, przeżywania i opisywania rozwodu przez osoby rozwodzące się, a także konsekwencji rozwodu dopełniona jest wnioskami odautorskimi.

Problematyka procesu rozwodowego ujmowanego jako ciąg następujących po sobie faz omówiona jest przede wszystkim w rozdziale szóstym, aczkolwiek rozdziały przed i po nim następujące nawiązują do zdarzeń oraz doświadczeń przedrozwodowych i porozwodowych. W rozdziale, którego tytuł odwołuje się do procesualnego ujęcia relacji w małżeństwie, *Fazy rozpadu relacji małżeńskiej*, nie odnajduję autorskiego modelu procesu rozwodowego. Przedstawiono w nim stadia rozwodu z perspektywy Rydzewskiego, Bohannana i Ducka, ale nie są one interpretowane w terminach modelu Pani dr Magdaleny Błażek, a mianowicie „gotowości do” – rozstania, współrodzicielstwa i nowych związków. Własne ujęcie procesu rozwodowego Autorki prezentują we Wprowadzeniu i Zakończeniu. Uznają, że na proces rozwodowy składają się trzy fazy: 1) faza przed rozwodem, której pomyślny przebieg wyraża się w gotowości podjęcia decyzji o rozwodzie; 2) faza rozwodu formalnego, która wyraża się w wypracowaniu wewnętrznej gotowości do podjęcia współpracy rodzicielskiej; 3) faza rodziny po rozwodzie, której celem jest wypracowanie „gotowości do wejścia w nowe relacje i kontynuowania dotychczasowych w nowym kształcie” (s. 14) / „zdolności do budowania nowych relacji opartych o więziach uczuciowych lub akceptacja samotnego życia” (s. 271).

Jako szczególnie istotne uznaję rozważania dotyczące rodzicielskich aspektów rozwodu i tym samym skutków rozwodu dla rozwoju dzieci/młodzieży. Analizy dotyczące sposobów przeżywania przez dzieci zdarzeń przedrozwodowych, ich reakcji na konflikt rodziców, konsekwencji rozstania z jednym z rodziców, a także czynników chroniących przed destruktywnym wpływem rozwodu potraktowano z dużą wrażliwością i znajomością problemu.

ARTYKUŁY

Tematyka artykułów obejmuje również zagadnienia związane z funkcjonowaniem dorosłych i dzieci podczas procesu rozwodowego.

Artykuły w czasopismach naukowych są doniesieniami z badań dotyczących: 1) oceny jakości związku małżeńskiego w zależności od płci, wieku, stażu małżeńskiego, 2) porównania kobiet i mężczyzn w zakresie inicjowania procesu rozwodowego, 3) porównania kobiet i mężczyzn pod względem poczucia samotności podczas procesu rozwodowego, 4) postaw rodzicielskich, 5) parentyfikacji dzieci rozwodzących się rodziców. Przedstawione wyniki pochodzą z badania par rozwodzących się i/lub rodzin uczestniczących w procedurze sądowej dotyczącej ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej. Artykuły mają postać klasycznych raportów z badań. Po teoretycznym wprowadzeniu w problematykę badań następuje prezentacja pytań i procedury badawczej, osób badanych, a następnie wyników badań. Statystyczna analiza wyników opiera się na modelu korelacyjnym. Wyniki badań dyskutowane są w odniesieniu do aktualnej literatury naukowej.

Artykuły (rozdziały) w pracach zbiorowych mają charakter opracowań teoretycznych i dotyczą: 1) przyczyn rozwodów, 2) faz procesu rozwodowego w ujęciu Rydzewskiego i Ducka, 3) doświadczania rozwodu przez różnych członków rodziny, 4) metod diagnostycznych służących do oceny więzi uczuciowych rodzic-dziecko.

Wyniki badań prezentowane w artykułach będących raportami z badań wzbogacają wiedzę psychologiczną o kobiecą i męską perspektywę rozwodu oraz doświadczanie rozwodu zarówno przez dorosłych, jak i ich dzieci. Badanie całych systemów rodzinnych nie jest procedurą łatwą i krótkoterminową. Zorganizowanie badań nie tylko z udziałem rozwodzących się osób, ale także ich dzieci stanowi niezaprzeczalny walor relacjonowanych badań i ważność ich wyników. Zawartość treściowa artykułów w pracach zbiorowych w znacznej mierze pokrywa się z treścią

monografii pt. *Rozwód jako proces. Perspektywa dorosłych i dzieci*. Nie dostrzegam zatem ich doniosłości naukowej i publikacyjnej.

PODRĘCZNIKI

Opracowania *Diagnoza więzi rodzinnych dzieci i młodzieży* oraz *Test Relacji Rodzinnych* stanowią interesującą i ważną propozycję dla psychologów pracujących z rodzinami, a kompozycja treści w mojej ocenie jest bardzo dobrą realizacją oczekiwań dotyczących narzędzi stosowanych w diagnozie psychologicznej. Za szczególnie ważne uważam przedstawienie założeń teoretycznych odnoszących się do systemu rodzinnego, które uzasadniają rodzaj technik wykorzystywanych w diagnozie dzieci, młodzieży i dorosłych. Równie wartościowy wydaje się zestaw zabaw, które stanowią atrakcyjną dla dzieci i młodzieży ofertę nawiązania kontaktu umożliwiającego diagnozę i terapię. W przypadku TRR prezentacja narzędzia obejmuje opis procesu jego konstruowania, wyniki badań pilotażowych, właściwości psychometryczne testu, procedurę badania, zasady interpretacji wyników, a także przykładowe analizy przypadków. Ta część osiągnięcia naukowego w mojej ocenie jest przykładem kompetentnego zastosowania wiedzy naukowej w przygotowaniu publikacji służącej diagnostom i badaczom.

Łączna ocena elementów cyklu publikacji oraz ich omówienia w autoreferacie w odniesieniu do wskazanego przez Habilitantkę osiągnięcia: Kryzys rozwodu – analiza psychologiczna funkcjonowania dorosłych i dzieci z uwzględnieniem diagnozy więzi rodzinnych

- A. Ustalenia empiryczne i wynikające z nich konkluzje oraz interpretacje mają istotne znaczenie zarówno dla wiedzy, jak i praktyki psychologicznej. Czy stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej jaką jest psychologia? W mojej ocenie jest to wkład ważny, aczkolwiek mam zastrzeżenia czy jest znaczny. Poniżej przedstawiam moje wątpliwości.
- B. Ocena cyklu publikacji z punktu widzenia ujęcia rozwodu jako kryzysu napotyka na podstawową trudność związaną z brakiem jasnego określenia, jak Habilitantka rozumie „kryzys rozwodu”. W tekstach pojawiają się twierdzenia, iż rozwód jest kryzysem, ale brakuje ustaleń terminologicznych, aby stwierdzić poprawność proponowanej analizy psychologicznej. Habilitantka nie odwołuje się do cech, które świadczą o krytycznym charakterze rozwodu (m. in. konieczność reinterpretacji doświadczeń, rozpoznanie własnych zasobów, zagrożenie osobistych wartości,

nieskuteczność dotychczasowych sposobów przywracania równowagi oraz potencjalna dwuwartościowość - jednostka może podjąć działania adaptacyjne, prowadzące do rozwoju lub dezadaptacyjne, zakłócające jej rozwój). Kluczowe wobec tego jest ustalenie, który obszar interpretacji jest przyjęty - kryzys rozumiany w terminach psychologii klinicznej czy psychologii life-span. Nawet na podstawie tekstu pt. *Rozwód jako sytuacja kryzysowa w rodzinie* trudno ustalić na czym polega kryzysowość rozwodu (jako sytuacji, zdarzenia, procesu?). Nie mogę zatem ocenić na ile ustalenia empiryczne i tezy proponowane przez Panią dr Magdalenę Błażek zgodne są z ujęciem rozwodu jako kryzysu.

- C. Zaproponowane ujęcie rozwodu jest moim zdaniem mało precyzyjne ze względu na brak konsekwencji w stosowanej terminologii. Rozwód określany jest przez Habilitantkę jako kryzys, proces, sytuacja, sytuacja kryzysu, zdarzenie, wydarzenie. Nawet przy dużej elastyczności semantycznej trudno uznać je za jednoznaczne. Jeżeli przyjąć perspektywę procesualną, do której przekonuje Pani dr Magdalena Błażek w autoreferacie, to szczególnie kategorie zdarzenia i wydarzenia nie wkomponowują się w nią ze względu na dość epizodyczną (wyraźne zlokalizowanie w czasie i przestrzeni) charakterystykę kojarzoną z nimi. Orzeczenie przez sąd rozwodu można interpretować jako wydarzenie, ale Habilitantka przyjmuje perspektywę psychologiczną, a nie legislacyjną. Natomiast, jeżeli potraktować zdarzenie/wydarzenie procesualnie to trudno w jego przebiegu dostrzec długofalowe trwanie, na co miałyby wskazywać fazy składające się na proces rozwodu (np. str. 6 autoreferatu; Wprowadzenie i Zakończenie w książce *Rozwód jako proces*). Mieszanie perspektywy procesualnej i statycznej widoczne jest nie tylko na poziomie kluczowych terminów identyfikujących rozwód, ale także w rozumieniu istoty przebiegu poszczególnych faz. Na przykład – jak podaje Habilitantka – w pierwszej fazie procesu rozwodowego następuje uświadomienie (nie: uświadamianie) i podjęcie decyzji (nie: podejmowanie decyzji), ale jednocześnie osiągnany jest (nie: osiągnięty) stan gotowości do uznania związku za zakończony. Można oczywiście uznać, że są to niuanse terminologiczne, niemniej jednak wydają się one istotne dla ustalenia, co składa się na proces rozwodowy oraz kiedy się on zaczyna i kończy.
- D. Inną kwestią – dla mnie ciekawą, ale też dyskusyjną – jest rozumienie procesu rozwodowego jako osiągania „stanów psychologicznej gotowości”. Nie neguję takiej koncepcji, ale chciałabym zwrócić uwagę na konotacje związane z kategorią

gotowości. Aby być do czegoś gotowym (np. do roli społecznej – ucznia, żony/męża, pracownika) niezbędne lub pożądane są określone kompetencje psychospołeczne. Niekiedy są one intencjonalnie kształtowane. Na czym polega zdaniem Pani dr Magdaleny Błażek gotowość do rozstania? Między innymi na pogodzeniu się z brakiem perspektyw dla relacji małżeńskiej. Rozumiem zatem, że dostrzeganie takich perspektyw jest zaprzeczeniem pomyślnego realizowania zadania pierwszej fazy. Pojawia się w tym kontekście pytanie o to czy (a jeżeli tak, to jak) można kształtować ową gotowość oraz jakie działania profilaktyczne można podejmować, aby braku gotowości do rozstania uniknąć? Odpowiedzi na tak postawione pytania, które dla mnie są konsekwencją przyjęcia zaproponowanego modelu, mogą być dość niebezpieczne. Nasuwają się bowiem skojarzenia, iż o gotowości do rozstania mogą świadczyć skłonności, które identyfikowalibyśmy raczej jako przejawy niedojrzałości osobowej, np. nastawienie egocentryczne, przedmiotowe traktowanie współmałżonka, wycofanie ze współodpowiedzialności za przebieg relacji w związku małżeńskim. Osoby nastawione empatycznie, czy alterocentrycznie mogą raczej poszukiwać płaszczyzny współpracy, a tym samym - nie wykazywać gotowości do rozstania.

Interpretowanie fazy inicjującej rozwód w terminach gotowości prowadzić może do następującej tezy: budowanie alternatywnych wobec małżeństwa relacji intymnych czy deficyt umiejętności interpersonalnych zwiększa pomyślność pierwszej fazy w procesie rozwodowym. Wydaje się, że Habilitantka dostrzega ryzyko takiego ujęcia rozwodu pisząc w autoreferacie: „Akceptacja ta przyczynia się co prawda do zmniejszenia przeżywanego stresu na poziomie społecznym, w relacjach z innymi ludźmi, także z bliską rodziną, z drugiej czyniąc takie rozwiązanie bardziej dostępnym, prowadząc jednocześnie w wielu sytuacjach do zaniechania starań o związek na etapie, na którym własne zaangażowanie, pomoc terapeutyczna czy konsultacyjna byłyby rozwiązaniem adekwatnym i pomogły scalić małżeństwo” (s. 7 autoreferatu). Warto zwrócić uwagę, że niezgoda na rozwód – w tym ujęciu będąca przejawem braku adaptacji – może stanowić czynnik zwiększający szansę na podjęcie terapii (indywidualnej, w parze). Należy też zauważyć, że funkcjonowanie w związku małżeńskim i rozwód są kategoriami relacyjnymi, a gotowość jednej osoby nie jest tożsama z gotowością drugiej. Dotyczy to osób, które trudności w relacji małżeńskiej nie spostrzegają jako definitywnej przesłanki do rozstania. Czy

nad ich brakiem gotowości należy pracować (ją kształtować?), jeżeli współmałżonek taką gotowość wyraził?

- E. Czy proces rozwodowy jest tożsamy z adaptacją do rozwodu? Moim zdaniem proces rozwodowy może następować niezależnie od stopnia adaptacji jednostki do rozwodu. Wydaje się, że zaproponowane ujęcie dotyczy szczególnego, a nie uniwersalnego, przebiegu procesu rozwodowego.
- F. Kolejną wątpliwość wzbudza przedstawiony „model adaptacji do rozwodu”. Czy wyrazem adaptacji jest gotowość do rozwodu czy gotowość do życia po rozwodzie formalnym (s. 6 autoreferatu – na rysunku adaptacja do rozwodu następuje po trzeciej fazie, tj. po gotowości w wejścia w nowe związki).
- G. Przedstawiony model procesu rozwodowego dotyczy małżeństw w fazie parentalnej życia rodzinnego. Nie ma zastosowania w fazach pre- i postparentalnej. Moim zdaniem powinno to być w większym stopniu zaakcentowane (nie tylko wzmiankowane), ponieważ w przypadku par bezdzietnych wyłączenie z modelu drugiej fazy (gotowość do podjęcia współpracy rodzicielskiej), czyni proces rozwodowy dwufazowym, co sugeruje łatwość przejścia z gotowości do rozwodu w fazę nowych związków. Takie ujęcie w mojej ocenie nadmiernie uprościłoby skomplikowaną rzeczywistość rozwodową. Rozwód wymaga wypracowania nowej równowagi nie tylko w systemach rodzin z dziećmi.
- H. Inna wątpliwość dotyczy autorstwa modelu adaptacji do rozwodu. Kluczowe jest pytanie czyj jest to model? Czy jest on wypracowany samodzielnie (autorski – por. s. 4, 5, 6, 25 autoreferatu) czy we współpracy z Panią dr Aleksandrą Lewandowską-Walter (por. publikacje współautorskie oraz s. 5, 6, 16 autoreferatu). Jest to pytanie zasadne w świetle art. 16 ust. 2 p. 3 *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*, zgodnie z którym osiągnięciem może być „część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego”. W odniesieniu do powyższego zapisu ustawy nie wiem jaką część modelu można przypisać Pani dr Magdalenie Błażek.
- I. W tekstach naukowych i autoreferacie częste jest odwoływanie się Pani dr Magdaleny Błażek do osobistej praktyki zawodowej, co – jak się wydaje z punktu widzenia postępowania habilitacyjnego – nie powinno być brane pod uwagę, ponieważ przedmiotem oceny jest osiągnięcie naukowe udokumentowane publikacjami. Ja jednak traktuję te dygresje jako integrowanie perspektyw,

potwierdzenie danych statystycznych, czy sądów teoretycznych praktyką psychologiczną. Tym bardziej, że doświadczenie zawodowe Pani dr Magdaleny Błażek (ok. 2000 opinii, w tym kilkaset dotyczących rozwodu i 1000 władzy rodzicielskiej) jest ogromne.

- J. Język analizy naukowej Pani dr Magdaleny Błażek na ogół jest dokładny. Habilitantka podejmuje próby wnikliwego wyjaśniania myśli. Pewnym mankamentem jest wprowadzanie w publikacjach (również w autoreferacie) terminów potocznych. Aczkolwiek podawane są one z reguły w cudzysłowie (np. „pogrzebanie” wspólnych celów, „pogrzebanie” związku, okopywanie się małżonków, torpedowanie możliwości kontaktu) to moim zdaniem nie sprzyjają czytelności wywodu i nie powinny występować w tekstach naukowych, jeżeli nie są analizowane metaforycznie.
- K. Wobec powyższych dylematów chcę dodać, że opracowania prezentujące narzędzia diagnozy relacji rodzinnych odbieram jako bardzo dobrze przygotowane i cenne z punktu widzenia zarówno praktyki psychologicznej, jak i badań naukowych. Traktuję je jako ważne elementy osiągnięcia. Nie mam wątpliwości, że wkład Pani dr Magdaleny Błażek w rozwój psychologii w tym obszarze jest znaczący.

3. Ocena innych (nie wchodzących w skład osiągnięcia naukowego) opublikowanych prac naukowych oraz wskaźniki dokonań naukowych

Wśród 59 publikacji, które nie wchodzą w skład osiągnięcia naukowego, Pani dr Magdalena Błażek wymienia:

- 1) 11 artykułów w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European References Index for the Humanities (ERIH)
- 2) 18 artykułów w czasopismach krajowych
- 3) 29 rozdziałów w pracach zbiorowych
- 4) 1 redakcję pracy wieloautorskiej.

Są to z reguły (55) teksty współautorskie, w których udział Habilitantki oszacowany został w przedziale od 20% do 70% (średnio 42%). Daty publikacji wskazują, że podano niemal wyłącznie publikacje (57), które opublikowane zostały po uzyskaniu stopnia doktora. Ich liczba świadczy o ponadprzeciętnej i długoterminowo zrównoważonej aktywności publikacyjnej, której siła przebicia mierzona sumarycznym IF wynosi 5,5. Indeks Hirscha według Google Scholar wynosi 6, a według bazy Web of

Science 4. Liczba cytowań publikacji według bazy WoS wynosi 41. Wskaźniki te odczytuję jako znaczącą zdolność publikowania cytowanych prac.

Problematyka badań naukowych relacjonowanych w artykułach oraz rozważania teoretyczne Pani dr Magdaleny Błażek dotyczą szerokiego spektrum zagadnień wpisujących się w psychologię rodziny, psychologię osobowości, psychologię sądową oraz społeczną. Jednym z głównych obszarów tematycznych, który eksplorowany jest przez Panią dr Magdalenę Błażek są relacje rodzinne analizowane m. in. z perspektywy oddziaływań rodzicielskich (głównie postaw rodziców - w rodzinie pochodzenia i aktualnej), satysfakcji małżeńskiej, komunikacji interpersonalnej, samorealizacji i bliskości z perspektywy poczucia sensu życia, spójności i elastyczności oraz prężności rodziny. Innym obszarem, w którym Habilitantka prowadzi badania i adaptuje narzędzia badawcze, są mechanizmy osobowościowe analizowane w różnych aspektach funkcjonowania człowieka. Szczególnie interesujące wydają się prace ukazujące konstrukcję Kwestionariusza Więzi Symbiotycznej, który umożliwia pomiar bliskości uzależniającej dorosłych. Kolejną sferą pracy naukowej Pani dr Magdaleny Błażek jest psychologia sądowa. Badania w tym zakresie (m. in. przemoc seksualna wobec kobiet i mężczyzn, przemoc seksualna wobec dzieci, opiniowanie sądowo-psychologiczne) mają wyjątkową wartość aplikacyjną.

Włączając do oceny kierowanie przez Panią dr Magdalenę Błażek licznymi grantami oraz uczestnictwo w 56 konferencjach naukowych (w tym 12 międzynarodowych), podczas których miała 77 wystąpień (referaty, postery, warsztaty) należy dodać, że dorobek w tym zakresie jest znaczny i świadczy o umiejętności zdobywania funduszy na badania, a także ich komunikowania w środowisku naukowym. Habilitantka współpracuje z ośrodkami naukowymi zarówno w Polsce, jak i poza krajem.

Reasumując moja ocena przedłożonego do oceny dorobku naukowego jest jednoznacznie pozytywna. Jeśli można wyrazić swoją aprobatę wobec takiego stylu i poziomu zaangażowania naukowego – dodam: zdecydowanie pozytywna. Pani dr Magdalena Błażek wykazuje efekty znacznego zaktywizowania naukowego. Jej teksty świadczą o dobrym warsztacie metodologicznym, zdolności współpracy w środowisku naukowym oraz efektywności w opracowywaniu wyników prowadzonych badań, również w czasopiśmie o znacznej mocy oddziaływania.

4. Ocena dorobku dydaktycznego i osiągnięć w zakresie popularyzacji nauki

Pani dr Magdalena Błażek ma bogate doświadczenie dydaktyczne. Prowadzi zajęcia na Uniwersytecie Gdańskim oraz innych szkołach wyższych m. in. z takich przedmiotów jak psychologia osobowości, diagnoza osobowości człowieka dorosłego, diagnoza rodziny, patologia rodziny, a także seminarium magisterskie (mając pod opieką od 2005 roku łącznie 160 magistrantów). Dwukrotnie była promotorem pomocniczym w przewodach doktorskich.

Habilitantka popularyzuje wiedzę psychologiczną aktywnie uczestnicząc w międzynarodowych i krajowych konferencjach organizowanych m. in. przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Sąd Okręgowy, Centrum Interwencji Kryzysowej. Uczestniczy również w pracach komitetów organizacyjnych konferencji. Nagrody, które otrzymała do tej pory świadczą, że jest cenionym pracownikiem (m. in. Medal Komisji Edukacji Narodowej, Srebrny Krzyż Zasługi). Bierze udział również z projektach realizowanych we współpracy z naukowcami i praktykami z różnych ośrodków w Polsce. Jest członkiem rad naukowych i redakcyjnych czasopism naukowych (np. *Current Issues in Personality Psychology*) oraz ekspertem Ministerstwa Sprawiedliwości. Jej udział w zespołach eksperckich dotyczy głównie opiniowania w sprawach opiekuńczych i mediacyjnych. Aktywność naukową, dydaktyczną i ekspercką dopełniają liczne funkcje pełnione na uczelni (np. pełnomocnik Rektora UG ds. przeciwdziałania lobbngowi) i poza nią (np. ekspert Sądu Okręgowego).

5. Podsumowanie

Dla recenzenta istotne jest oszacowanie czy dorobek naukowy jest wystarczający, aby osiągnięcie uznać za znaczące dla rozwoju dyscypliny, czy nie ma w nim błędów, które by go dyskwalifikowały. Odnosząc się do moich wątpliwości podanych w punktach A – K, chcę zaznaczyć, że ostateczna ocena osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego poprzedzona była przekonaniem, że każdej pracy naukowej towarzyszą niedoskonałości. Rolą recenzenta jest ich dostrzeżenie i takie ukierunkowanie dalszych badań, aby sprzyjały postępowi nauki. W publikowanych pracach nie dostrzegam błędów merytorycznych, a zakres aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej Pani dr Magdaleny Błażek wzbudza moje uznanie. Doceniam zdolność konstruowania narzędzi diagnostycznych i prowadzenia badań o złożonej procedurze, w tym przede wszystkim z udziałem całych systemów rodzinnych.

Moja ocena dokonana na podstawie dostarczonych dokumentów (przedstawionych – co warto zaznaczyć – w sposób uporządkowany, tworząc logiczną strukturę ułatwiającą ich percepcję) oraz analizy dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego jest pozytywna.

6. Konkluzja

Stwierdzam, że osiągnięcia naukowe i inne dokonania Pani dr Magdaleny Błażek spełniają oczekiwania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, Poz. 1165) i stanowią w mojej ocenie wystarczające uzasadnienie dla nadania stopnia doktora habilitowanego.

Z przekonaniem wnoszę o nadanie Pani dr Magdalenie Błażek stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

